

מודוסים - חלק 1

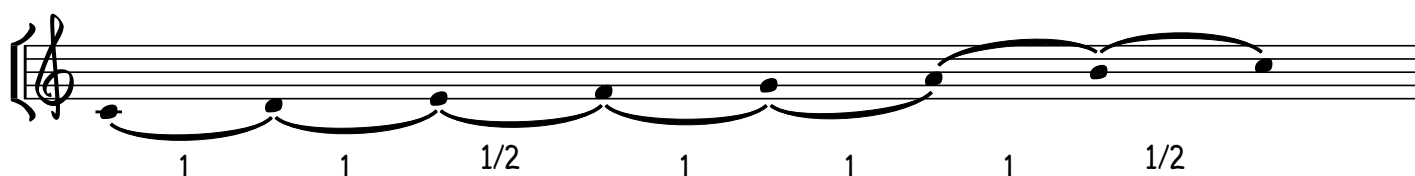
מודוסים הם סולמות, אשר מורכבים ממרווחים של סקונדות, רובם בנויים ממרווחים שונים מאלו שמרכיבים את הסולמות המז'ורים והמינוריים

משמעות המילה מודוס היא "דרך" או "מצב" - באנגלית המודוסים נקראים **MODES** - מצבים

אנו נלמד את שבעת המודוסים המרכזיים, (בדפים אלו נתרכז רק בששת המודוסים השימושיים יותר) אשר נקראים גם המודוסים הכנסייתיים, למרות שמקורם של המודוסים הוא במוזיקה של יוון העתיקה, לפני הופעת הנצרות. שמות המודוסים מציינים שמות של מקומות ביוון העתיקה.

בתקופת הבארוק (1600-1750) המוזיקה המערבית התקבעה על הסולמות המז'וריים והמינוריים, ובמוזיקה הקלאסית המסורתית השימוש במודוסים הוא נדיר. יחד עם זאת במוזיקה העממית והפופולרית המשיכו להשתמש במודוסים לאורך ההיסטוריה.

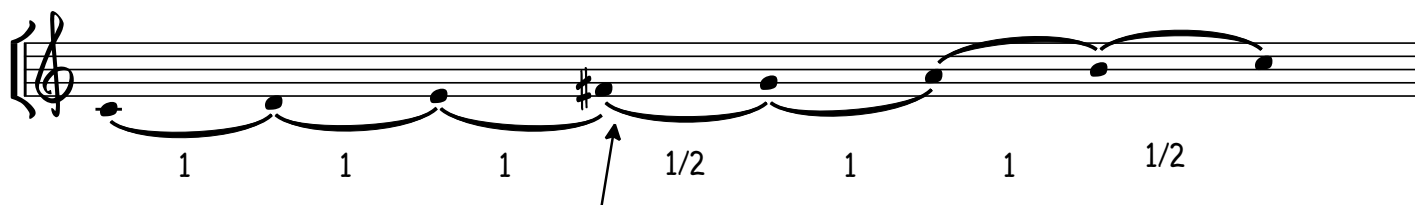
מודוס יוני Ionian זהה למז'ור - בנוי מאותם המרווחים שלמדנו: 1-1-1/2-1-1-1-1/2

לכל מודוס יש אופי מיוחד, נהוג להשתמש במילים כמו "גוון", "צבע", "סאונד" כדי לתאר אופי של שיר במודוס מסוים ("יש לשיר צבע לידי") האופי של המודוס נובע מהשינוי בסדר המרווחים שמהם הוא בנוי.

מודוס לידי Lydian

דומה למז'ור, אך **צליל 4 מוגבה בחצי טון**, נפוץ במוזיקה הודית. (אין צורך לזכור סדר מרווחים חדש, רק לזכור שמודוס לידי הוא סולם מז'ור עם צליל 4 מוגבה)

נגנו את הדוגמאות הבאות, בהן מלודיות מוכרות הועברו למודוס חדש, והקשיבו כיצד שינוי של צליל אחד משנה את האופי של כל המנגינה, (שימו לב שגם האקורדים שמלווים את המנגינה משתנים בהתאם לצלילי המודוס)

יונתן (הלידי) הקטן

2 Mixolydian - מודוס מיקסולידי

דומה למז'ור, אך צליל 7 מונמך בחצי טון, נפוץ במוזיקה עממית אירופאית וגם בבלוז ורוק

1 1 1/2 1 1 1/2 1

(אין צורך לזכור סדר מרווחים חדש, רק לזכור שמודוס מיקסולידי הוא סולם מז'ור עם צליל 7 מונמך)

Mozart - Piano Sonata No. 16 in C Mixolidiyan (!)

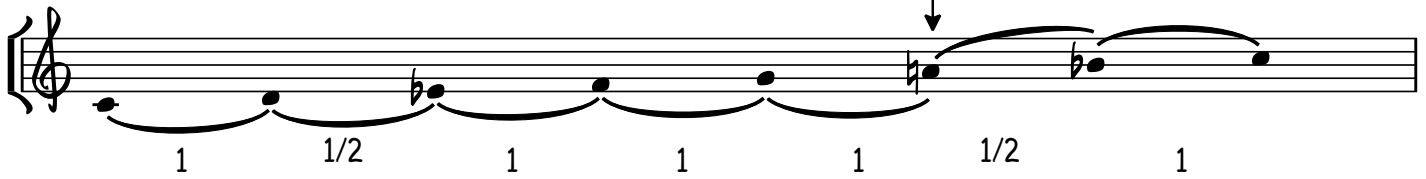
Aeolian - מודוס אאוילי זהה למינור טבעי

1 1/2 1 1 1/2 1 1

יעשה שלום (לפי המקור, במינור טבעי)

מודוס דורי - Dorian

צליל 6 מוגבה בחצי טון ביחס למינור הטבעי,
נפוץ במוזיקה עממית אירופאית וגם בג'אז מודאלי

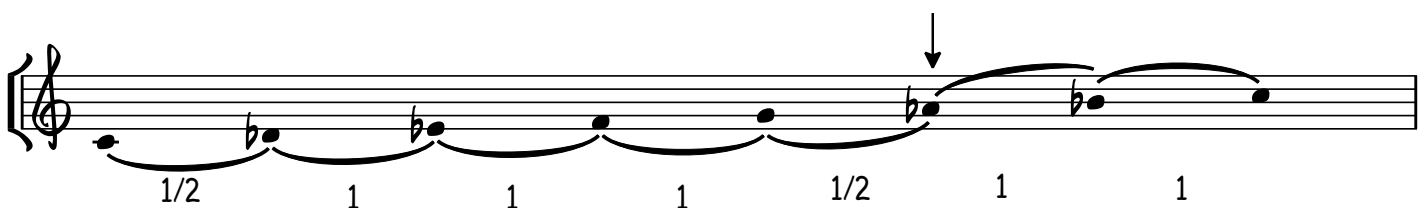

(אין צורך לזכור סדר מרווחים חדש, רק לזכור שמודוס דורי הוא סולם מינור עם צליל 6 מוגבה)

יעשה שלום 2 (אולי כמו בהונגריה, אם זה היה מולחן שם, במודוס דורי)

מודוס פריגי - Phrygian

צליל 2 מונמך בחצי טון ביחס למינור הטבעי,
נפוץ בפלמנקו ובמוזיקה מזרחית

(אין צורך לזכור סדר מרווחים חדש, רק לזכור שמודוס פריגי הוא סולם מינור עם צליל 2 מונמך)

יעשה שלום 3 (אולי כמו בספרד, במודוס פריגי)

